نگاه

اردوغان در مسیر تندباد

فریدون صالحیان

● زلزله سیاسی‌ای که اخیرا در ساختار حاکمیت ترکیه رخ داد، از سوی کمتر کسی پیش‌بینی‌پذیر بود؛ هرچند مجموعه رفتارهای پرریسک و بی‌پروای حاکمان آن کشور در کنار قدرت‌طلبی بی‌حدوحصر مرد شماره یک حزب «عدالت و توسعه» در داخل و خارج آن کشور، بسترهای چنین اتفاقی را آماده کرده بود اما رخ‌دادن کودتای برق‌آسا دور از انتظار بود. ترکیه براساس تفکر اقتدارگرایانه و نفی مخالفان و منتقدان بنا شده و این امر در ساختار اقتصادی، اجتماعی و سیاسی این کشور شکاف‌هایی را به وجود آورده که این مهم، زمینه را برای وقوع چنین حوادثی در هر زمانی فراهم کرده است. تنازع قدرت بین ارتش که خود را حافظ میراث آتاتورک می‌داند، بحران‌های اقتصادی و به دنبال آن اعتراضات اجتماعی، موتور محرکه و دلیل اصلی موفقیت‌آمیزبودن چهار کودتای گذشته در این کشور بوده است؛ همچنین در کودتاهای گذشته مشارکت دیگر احزاب سیاسی و ایفای نقش مکمل از سوی آنها به موفقیت‌آمیزبودن کودتا کمک بسزایی کرده است. اما کودتای نافرجام اخیر که هزینه‌های سیاسی و اقتصادی زیادی را برای آن کشور به‌بار آورد، به دلیل ضعف در برنامه‌ریزی، فراگیرنبودن و همراهی‌نکردن بدنه ارتش و احزاب سیاسی، نداشتن پشتوانه سیاسی، اجتماعی و از همه مهم‌تر درنظرنگرفتن نقش رسانه‌های اجتماعی و همبستگی اجتماعی همراه با شعور سیاسی جامعه به محاق رفت. در چرایی این توفان سیاسی که می‌رفت حزب عدالت و توسعه را به انزوای مطلق بکشاند، می‌توان به چند مورد اشاره کرد: اقتدارگرایی حزب حاکم و شخص اردوغان در چند سال اخیر بر شدت نگرانی‌های داخلی و حتی خارجی افزوده است؛ به گونه‌ای که بسیاری از میل سیری‌ناپذیر رهبر حزب برای تسلط بیشتر بر ارکان قدرت در هراس هستند. دخالت در سیستم قضائی و تلاش برای تغییر در سیستم قدرت از پارلمانی به ریاستی، حذف آزادی‌های مدنی، جنگ با «پ‌ک‌ک» و نادیده‌گرفتن حقوق بشر در سطح گسترده از دیگر دلایل این کودتا بود و به این دلایل می‌توان ناکامی‌های عرصه خارجی را نیز افزود. از سال ۲۰۱۳ تغییر نظام پارلمانی به نظام ریاستی و افزایش میزان و سطح اختیارات به هدف اصلی شخص «رجب‌طیب‌اردوغان»، رئیس‌جمهوری این کشور، تبدیل شد که این امر علاوه بر اعتراض و نارضایتی دیگر احزاب سیاسی باعث نارضایتی و ناخشنودی هم‌حزبی‌های اردوغان نیز شد. با جدایی «عبدالله گل»، بنیان‌گذار و رئیس‌جمهور سابق و «احمد داوداوغلو»، تئوریسین اصلی حزب، راه را برای یکه‌تازی اردوغان بیشتر از گذشته باز گذاشت و او با فراغ بال بیشتر نزدیکان خود را بر مسند قدرت حزبی و حکومتی نشاند. مجموع این اقدامات در دیگر نهادهای قدرت نظیر ارتش ایجاد ترس کرد. همچنین فعالیت گسترده و سیستماتیک اردوغان در نظام قضائی که فضا را برای فعالیت روزنامه‌نگاران و منتقدان به‌شدت تنگ کرد، بر شکاف بین حاکمیت و برخی از نهادهای قدرت و جامعه افزود که برایند دلایل ذکرشده، انگیزه و میل به تغییر را در میان بخشی از لایه‌های میانی ارتش شدت بخشید و بر این اساس بود که کودتاچیان احیای دموکراسی و حقوق بشر را هدف خود معرفی کرده بودند. از سال ۲۰۰۳ حزب عدالت و توسعه همواره تلاش کرده نقش و قدرت ارتش را کم‌رنگ کند که این موضوع در مواردی نارضایتی ارتش را به دنبال داشت و باعث شد این نهاد به حاشیه رانده شود؛ این اتفاق از سوی برخی از کمالیست‌ها و اقتدارگرایان پذیرفتنی نبوده و در یک سال اخیر که شعله‌های جنگ با «پ‌ک‌ک» در جنوب شرق ترکیه دوباره زبانه کشید، گروهی از ارتشیان که سودای قدرت در سر داشتند، با این تلقی که مسیر برای تکیه‌زدن بر اریکه قدرت مهیاست، دست به ریسک بزرگی زدند؛ غافل از اینکه شرایط اجتماعی و بین‌المللی تغییر کرده و حکومت‌های نظامی در عرصه بین‌الملل مقبولیتی ندارند. این اشتباه محاسباتی و همراهی نکردن مردم با کودتا، بزرگ‌ترین عامل شکست بود. از سوی دیگر بازشدن زخم دیگر بر پیکره ترکیه، پیامدهای سیاسی نیز به دنبال خواهد داشت و دیگر احزاب با جسارت و اعتمادبه‌نفس بیشتری در مقابل طرح‌های حزب حاکم خواهند ایستاد. واکاوی اولیه از اتفاقات پیش‌آمده بیانگر آن است که منتسب‌کردن کل حوادث به «فتح‌الله گولن» می‌تواند تا حدود زیادی مسیر تحقیق درباره شناسایی ریشه‌های این کودتا را به انحراف بکشاند؛ مسئله‌ای که دولت آنکارا بر آن پای می‌فشارد. اکنون دو گزینه در برابر دولتمردان ترک قرار دارد؛ یکی اینکه اردوغان سرسخت‌تر و لجوج‌تر از گذشته به عرصه سیاسی برگردد و با شدت بیشتری منتقدان سیاسی‌اش را بدون درنظرگرفتن ریشه‌ها و علل از میدان به‌در کند که اخراج دسته‌جمعی قضات و دستگیری‌های گسترده در روزهای پس از کودتا را می‌توان در این چارچوب قرار داد. دومین گزینه نیز تشکیل تیمی حقیقت‌یاب از سوی دولت آنکاراست تا ضمن آسیب‌شناسی و ارزیابی ابعاد بحران به‌وجودآمده، نسبت به بازتعریف و اصلاح برخی نهادهای قدرت نظیر ارتش اقدام کند و همچنین زمینه‌های ایجاد این بحران را از بین ببرد. اکنون برای ارزیابی نحوه برخورد حاکمیت ترکیه با بحران پیش‌آمده و پیامدهای آن باید به انتظار نشست و دید که آیا بیداری مردم در شب کودتا درنهایت می‌تواند اردوغان را از خواب چندساله بیدار کند؟

عکس: AP

آنکارا برای ۴۲ روزنامه‌نگار این کشور حکم بازداشت صادر کرد

کودتا علیه ناجی

شکست هر کودتایی می‌تواند خبر خوبی برای دموکراسی باشد، اما مقاومت در برابر کودتا لزوما به معنی پیروزی دموکراسی و برقراری آن نیست؛ گواه این مدعا تلاش اخیر گروهی از نظامیان ترکیه و مقاومت مردمی در برابر آن بود. کودتای ترکیه در کمتر از ۲۴ ساعت شکست خورد، اما به کودتایی دیگر در ترکیه منجر شد؛ کودتای «رجب طیب اردوغان» رئیس‌جمهوری ترکیه، علیه همه ساختارهای دموکراتیک این کشور.

اقدامات اردوغان در روزهای پس از کودتای ناکام، خبر خوب شکست کودتا را به خبری بد بدل کرد. بی‌شک دیکتاتوری نظامی یکی از بدترین اشکال حکومت‌داری است، اما یک دیکتاتور منتخب هم دست‌کمی از آن نوع دیکتاتوری ندارد و حالا ترکیه به‌وضوح به چنین سمتی می‌رود. بازداشت‌ها و اخراج‌ها در ابتدا دامن نظامیان را گرفت اما کم‌کم به همه اقشار جامعه ترکیه رسید و تا آنجا پیش رفت که بسیاری از تحلیلگران از آن به‌عنوان کودتای اردوغان یاد کردند و برخی از مردم نیز در رسانه‌های اجتماعی به طنز نوشتند با این رویکرد تنها خود اردوغان در کشور باقی می‌ماند، ازهمین‌روست که اردوغان این کودتا را موهبت الهی خوانده است. اکنون اردوغان در کشورش وضعیت اضطراری برقرار کرده و مجلس هم به آن رأی داده است. این اقدام با انتقاد احزاب مخالف روبه‌رو شده است. مقام‌های دولت ترکیه در چند روز اخیر گفته‌اند ممکن است مجازات اعدام را به نظام حقوقی و قضائی کشور بازگردانند.

اخراج سفرای کشورهای مرتبط با کودتا

تاکنون ۱۳هزار نفر در پی کودتای نافرجام ۱۵ جولای بازداشت شده‌اند؛ کودتایی که مقامات ترکیه «فتح‌الله گولن»، روحانی در تبعید ساکن پنسیلوانیای آمریکا را مسئول آن می‌دانند. ازهمین‌رو از فردای روز کودتا خواهان استرداد او از آمریکا شدند؛ اما واکنش منفی واشنگتن به این درخواست، وزیر خارجه ترکیه را بار دیگر بر آن داشت آمریکا را به بازنگری در روابط دوجانبه تهدید کند. «چاووش‌اوغلو»، وزیر خارجه ترکیه، گفت: اگر واشنگتن از تحویل‌دادن گولن خودداری کند، طبعا در روابط دو طرف تأثیر خواهد گذاشت و این روابط مورد بازنگری قرار می‌گیرد. او همچنین تأکید کرد آنکارا «سفرای خارجی‌ای که با کودتا مرتبط بوده‌اند» را از کشور اخراج می‌کند هرچند در سخنرانی تندوتیز خود به نام هیچ کشوری اشاره نکرد.

بازداشت روزنامه‌نگاران سرشناس

روز گذشته و در ادامه اقدامات اقتدارگرایانه اردوغان، دولت ترکیه برای ۴۲ روزنامه‌نگار این کشور حکم بازداشت صادر کرد. به گزارش روزنامه «حریت»، حکم بازداشت این روزنامه‌نگاران را «عرفان فیدان»، دادستان دفتر ضدترور استانبول، امضا کرده است. ان‌طور که خبرگزاری دولتی آناتولی گزارش داده است، صدور حکم بازداشت این ۴۲ روزنامه‌نگار در راستای تحقیقات درباره کودتای نافرجام علیه رجب طیب اردوغان صورت می‌گیرد.

در میان افرادی که حکم جلب آنها صادر شده، چندین روزنامه‌نگار سرشناس ترکیه هم دیده می‌شوند. یکی از این روزنامه‌نگاران، «نازلی ایلجک» است که سال ۲۰۱۳ به دلیل انتقاد از وزیران درگیر در رسوایی فساد از روزنامه طرفدار «دولت صبح» اخراج شد. دادستان گفته عملیات دستگیری روزنامه‌نگاران در جریان است، اما ایلجک در خانه خود یافته نشده و ممکن است برای تعطیلات از استانبول خارج شده باشد.

اگرچه از زمان تلاش برای کودتا چندین رسانه در ترکیه تعطیل شده‌اند، اما برای اولین‌بار است که برای روزنامه‌نگاران حکم جلب صادر می‌شود. در حالی رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در پی کودتای ۱۰ روز پیش هدف قرار گرفته‌اند که ادامه حیات سیاسی اردوغان به واسطه یکی از همین رسانه‌ها بود. در شب کودتا، کودتاگران رسانه‌های دولتی ترکیه را در اختیار گرفتند، اما اردوغان با ظاهرشدن در تلویزیون «سی‌ان‌ان ترک» با استفاده از یک برنامه اینترنتی به نام فیس‌تایم توانست هوادارانش را به خیابان‌ها بکشاند و از پیروزی کودتا جلوگیری کند.

جالب آنکه حدود دو سال پیش هواداران اردوغان به بهانه توهین شبکه سی‌ان‌ان ترک به رئیس‌جمهوری این کشور به دفتر این شبکه تلویزیونی حمله کرده بودند. این فقط یک نمونه از کاربرد نهادهای جامعه مدنی تحت حاکمیت قانون برای نجات مردی بود که خود بارها این نهادها را تهدید کرده بود. ترکیه در رده‌بندی آزادی مطبوعات که از سوی گزارشگران بدون مرز منتشر می‌شود، در رتبه ۱۵۱ در بین ۱۸۰ کشور جهان قرار دارد. ماه مارس گذشته، دولت ترکیه کنترل روزنامه «زمان»، از روزنامه‌های منتقد، را در دست گرفت و دادگاهی در استانبول تصمیم گرفت یک متولی دولتی برای این روزنامه تعیین کند. دو ماه پیش نیز، «اِرول اوندراوغلو»، روزنامه‌نگار و کارشناس ترکیه در سازمان گزارشگران بدون مرز، از آنجا که از یک روزنامه طرفدار کردها در ترکیه حمایت کرده بود، از سوی دستگاه قضائی این کشور متهم به «تبلیغات تروریستی» شد.

شکی نیست پاک‌سازی نیروهای مسلح در پی یک کودتای نظامی اجتناب‌ناپذیر است، اما این قاضیان، معلمان و روزنامه‌نگاران نبودند که علیه دولت منتخب برخاستند. سازمان عفو بین‌الملل به‌تازگی اعلام کرده مدارک موثقی در دست دارد که نشان می‌دهد بازداشت‌شدگان اخیر در ترکیه مورد ضرب‌وشتم قرار گرفته و شکنجه شده‌اند؛ اتهامی که مقام‌های ترک آن را به‌شدت تکذیب می‌کنند. اقدامات اخیر اردوغان و زیرپاگذاشتن حقوق بشر و حاکمیت قانون، صدای بسیاری از کشورهای غربی را درآورده و فاصله خود با عضویت در اتحادیه اروپا را بیش‌ازپیش کرده است.

انفجار بمب این‌بار در فستیوال موسیقی در «آنسباخ» آلمان

در پناه ترور

دیر به ائتلاف بین‌المللی ضد داعش پیوست؛ اما خیلی زود مرزهای خود را به روی پناه‌جویان گشود. دراین‌بین، شاید بیش از تمامی همتایان اروپایی‌اش، به توانایی دفع حملات تروریستی غره بود؛ آن‌هم در سرزمینی که نرخ بالای ورود پناه‌جویان و رشد تصاعدی محبوبیت احزاب و گروه‌های راست افراطی، بهترین مقدمات را برای طرح حملات تروریستی فراهم می‌کرد.

تمامی اینها اما دیگر بخشی از تاریخ است. چهار حمله در هفت روز، ۱۰ کشته و ۳۴ زخمی کافی است تا ازاین‌پس آلمان را دوشادوش فرانسه، اولین هدف تروریستی در قاره سبز بدانیم. فرقی نمی‌کند این حملات تروریستی با اعلام وفاداری مهاجمان به گروه‌های تروریستی مانند داعش همراه بوده، یا صرفا نتیجه افسردگی یا افراطی‌گری گرگ‌های تنها باشد. آنچه مسلم است، نگاهی به حملات اخیر، کفایت می‌کند تا با «توبیاس پلات»، سخنگوی وزارت کشور آلمان هم‌نظر شویم که سایه تهدیدات تروریستی تا مدت‌زمانی طولانی بر سر شهروندان آن کشور باقی خواهد ماند.

بیایید از دوشنبه هفته پیش شروع کنیم که نوجوانی افغان با چاقو و تبر به قطاری مسافربری در «وورزبرگ» حمله و پنج نفر را مجروح کرد تا برسیم به جمعه و تیراندازی جوانی ایرانی-آلمانی در مونیخ که به کشته‌شدن ۹ نفر انجامید. تا همین یکشنبه گذشته که ابتدا یک پناه‌جوی سوری ۲۱ساله در «روتلینگن»، با ساطور جان یک زن را گرفت و دو نفر دیگر را مجروح کرد و تنها ساعاتی بعد، هم‌وطن ۲۷ساله او نیز با انفجار بمبی در بیرون فستیوال موسیقی شهر آنسباخ، خود را کشت و ۱۲ نفر دیگر را زخمی کرد. مختصات تقریبا مشترک تمامی این حملات که به نظر می‌رسد تسلسل آنان حتی بازوی رسانه‌ای سازمان تروریستی داعش را نیز در به‌عهده‌گرفتن مسئولیت‌شان دچار مشکل کرده، بیش از هر چیز نشان از آن دارد که ترور در آلمان با چهره‌ای متفاوت‌تر از دیگر کشورهای اروپایی ظاهر شده است؛ حتی اگر «یواخیم هرمان»، وزیر ایالت باواریا در تلاش باشد تا حمله یکشنبه‌شب در آنسباخ را به اسلام‌گرایی منتسب کند.

این در حالی است که درخواست پناه‌جویی فرد مهاجم که هنوز هویت دقیق او در اختیار رسانه‌ها قرار نگرفته، حدود یک سال پیش از سوی مقامات آلمانی رد شده است.

چند ساعت پس از وقوع این حمله، پلیس آلمان در تلفن همراه این پناه‌جو سوری، ویدئویی مبنی بر اعلام وابستگی به گروه تروریستی داعش یافت که در آن آلمان به گرفتن انتقام سختی تهدید می‌شد. گروه تروریستی داعش نیز تنها دقایقی پس از انتشار این خبر، مسئولیت این انفجار را برعهده گرفت.

این پناه‌جوی سوری که در صورت ورود به محل برگزاری فستیوال موسیقی، می‌توانسته با نظر به محتویات داخل کوله‌پشتی خود که شامل بمبی دست‌ساز و مقدار زیادی اجسام فلزی کوچک و خطرناک بوده، تلفات بسیاری در جمع دوهزارنفره حاضران به بار آورد، در آستانه اخراج از آلمان قرار داشته است و ازآنجایی‌که امکان بازگشت او به سوریه فراهم نبوده، دستور بازگشت او به بلغارستان صادر شده بوده است. توبیاس پلات ضمن اعلام این خبر، خاطرنشان کرده تازه‌ترین دستور اخراج این پناه‌جوی سوری که پیش‌تر به دلیل دو بار اقدام به خودکشی، تحت مراقبت‌های روانی قرار داشته، حدود دو هفته پیش به او ابلاغ شده بود.

با تمام این اوصاف، «اولریکه دمر»، یکی دیگر از سخنگویان دولت در کنفرانسی خبری اعلام داشته هنوز بسیار زود است تا بخواهیم درباره قوانین مهاجرتی آلمان تصمیم‌گیری کنیم و باید تا روشن‌شدن نتایج تحقیقات پلیس، در انتظار بمانیم. او در حالی ضمن تأکید بر نقش کم‌رنگ مهاجران در حملات تروریستی ماه‌های اخیر در اروپا، اظهار داشته تحرکات تروریستی روزها و هفته‌های اخیر، تصویری یکپارچه از وضعیت موجود به دست نمی‌دهد که «استفان مایر»، نماینده پارلمان آلمان و سخنگوی امور داخله حزب حاکم، هرگونه ادعایی درباره مقصرشمردن تصمیم دولت «آنگلا مرکل» صدراعظم مبنی بر پذیرش بی‌رویه پناه‌جویان در اوضاع نابسامان امنیتی را به‌شدت رد کرده است.

او البته اذعان کرده که رویکرد دولت در قبال سیل بی‌شمار پناه‌جویان قابل جرح و تعدیل است، اما هرگونه اتهامی به دولت مرکل و سیاست‌های مهاجرتی آن در قبال حوادث خونین اخیر را به‌کلی نادرست و حاصل غرض‌ورزی‌های سیاسی دانسته است. با تمام این اوصاف و در شرایطی که هنوز دلیل رد درخواست پناهندگی مهاجم سوری مشخص نیست و گفته می‌شود برلین از دستگاه‌های امنیتی ایالات متحده خواسته است تا در گردآوری سوابق او پیش از ترک خاک سوریه در دو سال پیش به کمک دستگاه‌های اطلاعاتی آلمان بیاید، به نظر می‌رسد سیاست‌های مهاجرتی و بار سنگین پناه‌جویان همچنان تا مدت‌ها محور تمامی مجادلات و منازعات سیاسی آن کشور باقی خواهد ماند.

تیراندازی در فلوریدای آمریکا

یک ماه از آن روزی می‌گذرد که تیراندازی در یک کلوپ شبانه در ایالت اورلاندو به‌عنوان خونین‌ترین حادثه از نوع خود در تاریخ ایالات متحده، به کشته‌شدن ۴۹ نفر و زخمی‌شدن ۵۳ نفر دیگر انجامید. اما دیروز کلوپ شبانه دیگری در «فورت‌مایر» در ایالت فلوریدا بود که بار دیگر به صحنه کشتار بی‌گناهان بدل شد. در این حادثه تیراندازی که در ساعات ابتدایی نیمه‌شب روز گذشته به وقت محلی و درست هنگامی آغاز شد که تجمع والدین گروهی از نوجوانان برای بردن فرزندان خود موجب شلوغی خیابان جلو ساختمان شده بود، دو نفر، از جمله یک پسر ۱۴ساله کشته و نزدیک به ۱۷ نفر زخمی شده‌اند که حال دو نفر از آنان وخیم است. پلیس نیز در حالی از بازداشت سه نفر خبر داده که تا لحظه تنظیم خبر، هنوز هیچ گزارشی مبنی بر انگیزه‌های پشت این حمله یا ارتباط احتمالی مهاجمان با گروه‌های تروریستی منتشر نشده است.

کناره‌گیری رئیس کمیته ملی حزب دموکرات آمریکا

در آستانه برپایی گردهمایی سراسری حزب دموکرات برای معرفی نامزد این حزب در انتخابات ریاست‌جمهوری، «دبی واسرمن شولتز»، رئیس کمیته ملی حزب، به دلیل افشاگری اخیر وب‌سایت «ویکی‌لیکس» از سمت خود کناره‌گیری کرد. افشاگری وب‌سایت ویکی‌لیکس حاکی از آن است که در ایمیل‌های ردوبدل‌شده میان برخی اعضای این کمیته، آنها در تلاش بودند از باورهای فکری «برنی سندرز»، در جریان رقابت‌های درون‌حزبی میان او و «هیلاری کلینتون»، علیه سندرز استفاده کنند. خود سندرز در واکنش گفته واسرمن شولتز تصمیم درستی برای آینده حزب دموکرات گرفته است: «رهبری حزب باید در جریان روند انتخاب نامزد درونِ حزب، مستقل باقی بماند؛ آنچه در روند رقابت‌های سال ۲۰۱۶ رخ نداد». سندرز از نامزدی هیلاری کلینتون حمایت کرده است. او در روز آغاز گردهمایی سراسری حزب که انتظار می‌رود کلینتون در آن به عنوان رقیب «دونالد ترامپ»، جمهوری‌خواه، معرفی شود، همراه «میشل اوباما»، همسر «باراک اوباما»، رئیس‌جمهوری کنونی آمریکا، از سخنرانان نخست این مراسم بود. گردهمایی دموکرات‌ها از روز گذشته آغاز شد و مانند گردهمایی پیشین از سوی جمهوری‌خواهان، چهار روز طول خواهد کشید.

برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که افشاگری اخیر ویکی‌لیکس می‌تواند ضربه‌ای به کارزار هماهنگ دموکرات‌ها برای رقابت با دونالد ترامپ باشد. خبرگزاری رویترز می‌گوید، درعین‌حال، کارزار خانم کلینتون این احتمال را مطرح کرده است که افشاگری وب‌سایت ویکی‌لیکس، با کمک روسیه، در حمله به ایمیل‌های حزب دموکرات صورت گرفته باشد. هیلاری کلینتون در مصاحبه با شبکه سی‌بی‌اس، گفته هیچ‌یک از ایمیل‌ها را نخوانده و در عین حال معتقد است تلاش برای استفاده از باورهای مذهبی یا فکری سندرز علیه او، کاری «اشتباه و قبول‌نکردنی» بود.

حمایت از تشکیل کشور مستقل فلسطین به پایتختی بیت‌المقدس

رئیس‌جمهور روسیه در پیامی از تشکیل کشور مستقل فلسطین حمایت کرد. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از تاس، «ولادیمیر پوتین» در پیامی خطاب به سران کشورهای عضو اتحادیه عرب به مناسبت نشست این اتحادیه، اعلام کرد مسکو حامی ازسرگیری مذاکرات خاورمیانه با نتیجه تشکیل کشور مستقل فلسطین به پایتختی بیت‌المقدس است. پوتین همچنین بر آمادگی روسیه برای تقویت همکاری‌ها با اتحادیه عرب به‌ویژه در عرصه مبارزه با تروریسم بین‌المللی در منطقه تأکید کرد. رئیس‌جمهور روسیه در بخشی از پیام خود نوشته است: مبارزه علیه تروریسم باید با تلاش‌های مشترک برای حل بحران‌های سوریه، عراق، لیبی، یمن و سایر مناطق گرفتار بحران هماهنگ شود و اتحادیه عرب می‌تواند به عنوان عامل گفت‌وگوهای چندجانبه و اتخاذ تصمیم‌های جمعی، نقش خود را ایفا کند. بیست‌وهفتمین دور اجلاس سران عرب روز گذشته با غیبت ۱۴ نفر از رؤسای‌جمهور و سران کشورهای عربی در موریتانی آغاز به کار کرد و مبارزه با تروریسم مهم‌ترین محور گفت‌وگوها در این اجلاس بود. درهمین‌حال، در موریتانی منابع دیپلماتیک عالی‌رتبه بندهای پیش‌نویس بیانیه «نواکشوت» را فاش کردند.

رهبران عرب در این پیش‌نویس بر محوریت مسئله فلسطین، حمایت از پایداری مردم فلسطین در برابر تجاوزات اسرائیل و افزایش تلاش‌ها برای حل فراگیر و دائم مسئله فلسطین براساس طرح صلح عربی و قوانین بین‌المللی، تأکید می‌کنند. قرار است سران اتحادیه عرب در بیانیه نواکشوت از طرح فرانسه برای برگزاری نشست بین‌المللی صلح قبل از پایان سال جاری میلادی استقبال کنند، این طرح راه را برای توقف همه شهرک‌سازی‌های اسرائیل و تحقق رؤیای فلسطینی‌ها در تشکیل کشور مستقل به پایتختی قدس شرقی، هموار می‌کند.

رویداد

تکذیب توافق بر سر سرنوشت اسد

● یک منبع آگاه در روسیه اخبار درباره توافق آمریکا و روسیه یا حتی تفاهم آنها درباره مسئله سرنوشت «بشار اسد» رئیس‌جمهوری سوریه را تکذیب کرد و گفت: اکثر طرف‌هایی که با روسیه درباره سوریه مذاکره می‌کنند دائما درباره سرنوشت بشار اسد سؤال می‌کنند؛ برخی معتقدند که باید برود و برخی معتقدند که باید بماند؛ چون ضامن ثبات کشور و منطقه است. به گزارش ایسنا، این منبع آگاه به روزنامه فرامنطقه‌ای الشرق‌الاوسط گفت: من از اینکه برخی دوست دارند اعلام کنند که مسکو دست از حمایت بشار اسد برداشته، تعجب می‌کنم. براساس پیگیری‌های ما و اطلاعات رسیده از نتایج مذاکراتی که در مسکو درباره سوریه انجام شده، روسیه موضعش را درباره سرنوشت اسد تغییر نداده و نخواهد داد.

اعزام ۲۰۰ نیروی آمریکایی به عراق

● سخنگوی دفتر نخست‌وزیر عراق اعلام کرد آمریکا ۲۰۰ کارشناس، مهندس و مشاور را به عراق می‌فرستد تا به مسئولان این کشور برای راه‌اندازی مجدد پایگاه القیاره کمک کنند. به گزارش ایسنا، به نقل از روزنامه مستقل رأی‌الیوم، سعد الحدیثی، سخنگوی دفتر رسانه‌ای نخست‌وزیر عراق در سخنانی گفت: عراق در خط مقدم جنگ علیه تروریسم است و به مصلحت ماست که خواهان کمک بین‌المللی و منطقه‌ای در این جنگ شویم و در جنگ انسانیت به‌تنهایی نجنگیم. از سوی دیگر، در پی انفجار یک خودروی بمب‌گذاری‌شده در استان دیالی عراق دست‌کم ۴۴ نفر ازجمله چند زن و کودک کشته و زخمی شدند.

دیدار سرنوشت‌ساز مقامات آمریکایی و اسرائیلی

● قرار است هفته جاری دیدار سرنوشت‌سازی میان مسئولان اسرائیلی و آمریکایی در واشنگتن برگزار شود؛ دیداری که در آن درباره بسته کمک‌های نظامی آمریکا به اسرائیل در ۱۰ سال آینده تصمیم گرفته خواهد شد. به گزارش ایسنا، به نقل از پایگاه خبری العربی الجدید، قرار است «یعقوب نیغل»، جانشین مشاور امنیت داخلی اسرائیل این هفته به واشنگتن رفته و با «سوزان رایس»، مشاور امنیت ملی آمریکا دیداری سرنوشت‌ساز داشته باشد. روزنامه هاآرتص نیز نوشت: به نظر می‌رسد بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل از برخی شروطش برای امضای یادداشت همکاری مذکور عقب‌نشینی کرده و تمایل دارد شروط آمریکا را بپذیرد. از جمله شروط آمریکا توقف تدریجی بندهای توافق‌نامه‌ای است که به اسرائیل اجازه می‌داد بخشی از این کمک‌ها را برای خرید سلاح و تجهیزات ساخت اسرائیل، نه ساخت آمریکا به کار گیرد.

تعیین تکلیف درباره رفراندوم برکناری مادورو

● مقام‌های انتخاباتی ونزوئلا قرار است امروز اعلام کنند که آیا اقدامات برای برگزاری رفراندوم علیه رئیس‌جمهوری باید پس از تأیید امضاهای جمع‌آوری‌شده صورت گیرد یا خیر. به گزارش خبرگزاری فرانسه، نتایج نظر مقام‌های انتخاباتی ونزوئلا ممکن است راه را برای برگزاری رفراندوم به منظور برکناری «نیکولاس مادورو»، باز کند اما دولت کاراکاس گفته که طومار امضاهای جمع‌شده پر از امضاهای جعلی است و رفراندوم در سال جاری میلادی برگزار نمی‌شود. برای برگزاری رفراندوم تأیید امضای ۲۰۰ هزار نفر یا به عبارتی یک درصد از ثبت‌نام‌کنندگان کافی است.

ترس از ترور دلیل غیبت سیسی در نشست سران عرب

● رسانه‌های مصری گزارش دادند افشای طرحی برای ترور «عبدالفتاح السیسی»، رئیس‌جمهوری مصر دلیل حضورنیافتن وی در نشست سران عرب در نواکشوت پایتخت موریتانی بوده است. به گزارش ایسنا به نقل از شبکه خبری روسیا الیوم، «اطلاعات تأییدشده‌ای» به دست ریاست‌جمهوری رسید که حکایت از این داشت که سیسی در صورت حضور در موریتانی مورد سوءقصد قرار خواهد گرفت.

رکورد بی‌سابقه تلفات غیرنظامی در افغانستان

● سازمان ملل در گزارشی اعلام کرد، شمار غیرنظامیان افغان که در نیمه اول ۲۰۱۶ کشته یا مجروح شده‌اند به رکوردی بی‌سابقه رسیده و درگیری‌ها در افغانستان با قدرت‌گیری شبه‌نظامیان طالبان شدت یافته است. به گزارش ایسنا، به نقل از شبکه خبری بلومبرگ، هیأت امدادرسان سازمان ملل در افغانستان، در شش‌ماهه اول سال ۲۰۱۶ کشته‌شدن هزارو ۶۰۱ غیرنظامی افغان و سه هزارو ۵۶۵ غیرنظامی مجروح در افغانستان را ثبت کرده است. این میزان نسبت به مدت مشابه سال گذشته چهار درصد رشد نشان می‌دهد و بالاترین میزان تلفات از زمانی است که سازمان ملل در سال ۲۰۰۹ شروع به شمارش کرده است.